

VALUE

Företagsekonomi 1

Del 4

**Kalkylering, budgetering
och finansiering**

EXTRA ÖVNINGAR

Detta är ett extramaterial till

Value Företagsekonomi 1 Övningsbok

ISBN 978-91-523-5648-7

© 2020 Mikael Ottosson, Anders Parment, Torbjörn Tagesson
& Sanoma Utbildning AB, Stockholm

Första upplagan

Första tryckningen

Sanoma Utbildning

Postadress: Box 38013, 100 64 Stockholm

Besöksadress: Rosenlundsgatan 54, Stockholm

Hemsida: www.sanomautbildning.se

E-post: info@sanomautbildning.se

Projektledare: Helén Park

Sättning: Gyllene Snittet bokformgivning AB

Detta extramaterial ”Extra övningar i Kalkylering, budgetering och finansiering” och
”Extra övningar i Bokföring och bokslut” är fritt att kopiera i undervisning med läromedlet
Value Företagsekonomi 1.

Innehåll

Kapitel 10 Kalkylering 4

- Övning 1 Inköpskalkylen 4
- Övning 2 Vilken leverantör ska Kaizen och Boizen välja? 4
- Övning 3 Fast och rörlig kostnad 5
- Övning 4 Produktionsvolym 7
- Övning 5 Nollpunktsvolym 8
- Övning 6 Säkerhetsmarginal 9
- Övning 7 Nollpunktsvolym 10
- Övning 8 Säkerhetsmarginal 11
- Övning 9 Resultatdiagram 11
- Övning 10 Pålägg och marginal 12

Kapitel 11 Budgetering 14

- Övning 1 Familjebudget 14
- Övning 2 Budgeten i din kommun 15
- Övning 3 Trädgårdsbutikens resultatbudget 16
- Övning 4 Studentcaféets resultat 16
- Övning 5 Resultatbudget för språkakademin Discover the World 18
- Övning 6 Avvikelse – Utfall 19
- Övning 7 Likviditetsbudget 21
- Övning 8 Resultatbudget för telefonreparationsföretaget 22

Kapitel 12 Finansiering 24

- Övning 1 Beräkna kapitalbehovet 24
- Övning 2 Räkna ränta I 26
- Övning 3 Räkna ränta I 26

Facit 28

Kapitel 10

Kalkylering

Övning 1 Inköpskalkylen **E C**

a Vad behöver ett företag tänka på när det upprättar en inköpskalkyl?

b Vad är viktigt i inköpskalkylen för färdigpackad snabb-/lunchmat, till exempel sallader och baguetter som säljs i butiken till kunder som vill äta en snabb och näringsriktig lunch och är beredda att betala ett ganska högt pris för det?

c Vad är viktigt i inköpskalkylen för skolmat?

Övning 2 Vilken leverantör ska Kaizen och Boizen välja? **E C**

Kusinerna Kaizen och Boizen har tagit över en vintersportanläggning i Dalarna, som kommer att byggas ut och ha verksamhet året runt. Eftersom de gärna vill fokusera på det som de tycker är viktigt, kommer de att köpa in tjänster för administration, lönehantering och bokföring.

Efter en offertrunda finns det tre leverantörer att välja mellan – frågan är vilken de ska välja.

Kriterium	Halzars redovisning	Gogges admin	Gamba hassle-free
Pris per månad	85 000	90 000	75 000
Debitering för extratjänster	600 kr/timma	600 kr/timma	100 timmar om året ingår, därefter 700 kr/timma
Kvalitet på hemsida	utmärkt	utmärkt	medelmåttig

Jobbar med marknadsföring av den egna verksamheten	Mycket	Mycket	Begränsat
Erfarenhet av vintersportanläggningar	Medel	Medel	Begränsad
Tillgänglighet	8–18	8–17	6–24
Rykte	Ganska bra	Mycket bra	Bra

Vad tycker du? Redogör för dina resonemang.

Övning 3 Fast och rörlig kostnad

Gör beräkningar av fasta och rörliga kostnader i följande exempel:

Produktkostnaden för en cykelpump är 40 kronor per styck.

Fabriken för att tillverka cykelpumpar kostar 200 000 kronor per månad att driva.

- a** Hur mycket är den rörliga kostnaden per cykelpump när man tillverkar 1 000 cykelpumpar per månad?

- b** Hur mycket är den rörliga kostnaden per cykelpump när man tillverkar 3 500 cykelpumpar per månad?

- c** Hur mycket blir den fasta kostnaden per cykelpump vid en produktion av 1 000 cykelpumpar per månad?

- d** Hur mycket blir den fasta kostnaden per cykelpump vid en produktion av 4 000 cykelpumpar per månad?

- e** Hur mycket blir den totala kostnaden per cykelpump vid en produktion på 2 500 cykelpumpar per månad?

- f** Hur stor är skillnaden i produktionskostnad om man tillverkar 1 000 st eller 3 000 st cykelpumpar?

- g** Är skillnaden du beräknade i f) en rörlig eller fast kostnad?

Övning 4 Produktionsvolym

Vad är produktionsvolym i följande verksamheter:

- a** Cykelfabrik

- b** Laddstation för elbil

- c** Frukostrestaurang på hotell

- d** Mäklare

- e** Vårdcentral

Övning 5 Nollpunktsvolym

Nooshi och Alina tillhandahåller en omvärldsbevakningstjänst för småföretagare. Många mindre företag är fullt upptagna med sin dagliga verksamhet och behöver därför hjälp med omvärldsbevakningen. Att köpa tjänsten kostar 4 000 kronor per månad, då ingår en allmän del om händelser i omvärlden och en del som specifikt är framtagen för företaget som köper tjänsten. Detta är mycket uppskattat och i dagsläget har ett hundratal nya företag visat intresse för tjänsten, utöver de kunder som redan köper den.

Nooshi och Alina har följande kostnader per månad. Alina har en lägre lön eftersom hon jobbar 80 % och driver ett annat företag vid sidan om:

Lönekostnad, Nooshi	70 000 kr
Lönekostnad, Alina	56 000 kr
Hyra	20 000 kr
Administration	12 000 kr
Försäkringar	5 000 kr
Marknadsföring	17 000 kr
Mjukvara	20 000 kr
Summa	

a Hur mycket är de fasta kostnaderna per månad?

Mjukvaran som de köper in hjälper dem att identifiera omvärldspåverkan för de företag som köper tjänsterna. Nooshi och Alina utför den allmänna omvärldsbevakningen. Den som är specifik för varje företag utförs av studenter, som fakturerar två timmar à 500 kronor för varje företag som de granskar. Tack vare mjukvaran som företaget använder blir resultatet mycket bra.

b Hur mycket är de rörliga kostnaderna per kund?

c Beräkna täckningsbidraget per kund

d Vilken är nollpunktsvolymen?

Övning 6 Säkerhetsmarginal

Utgå från förra uppgiften med Nooshi och Alinas omvärldsbevakningstjänst och svara på följande frågor:

a Hur stor är säkerhetsmarginalen om de har 100 kunder?

b Hur stor är säkerhetsmarginalen om de har 300 kunder?

Övning 7 Nollpunktsvolym

Pedro och Tuva-Lisa driver en pizzeria i Sölvesborg. Tuva-Lisa har just kommit hem från ett års college-studier i Texas och har bestämt sig för att det nu är dags att satsa på kvalitet och inte kvantitet. Pizzerierna i Texas gör ofta tvärtom, tycker hon. Pedro och Tyva-Lisas pizzeria ska satsa på hög kvalitet och hållbara, ekologiska råvaror.

De fasta kostnaderna är 225 000 kronor per månad för lokal, medarbetare, försäkringar, administration och marknadsföring.

Rörlig kostnad för råvaror, pizzakartonger etc. är 45 kronor per pizza. Pizzorna säljs för i genomsnitt 110 kronor.

Beräkna nollpunktsvolymen!

Övning 8 Säkerhetsmarginal

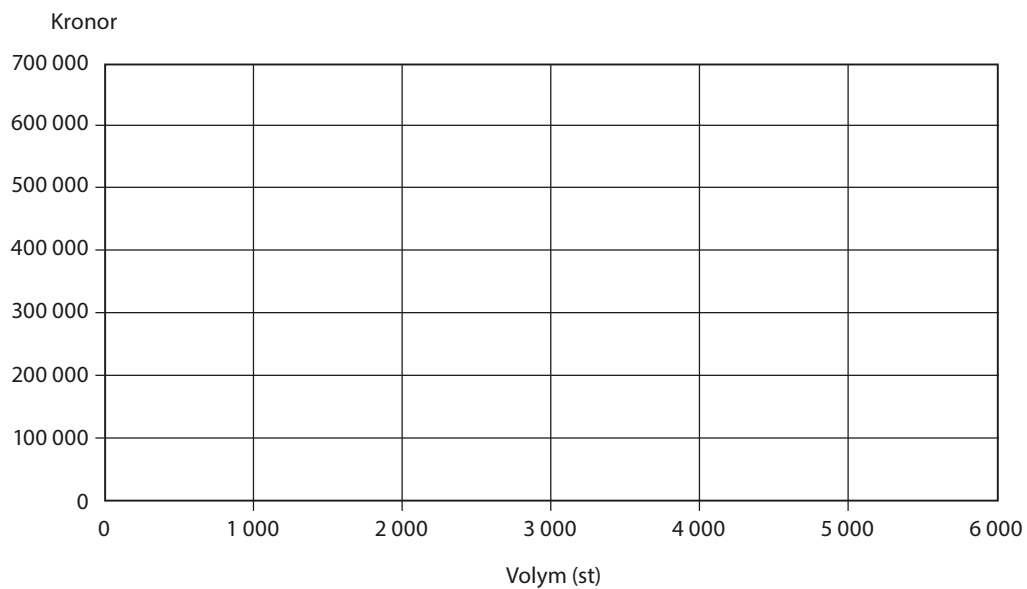
Utgå från vad du kom fram till i förra uppgiften. Pedro och Tuva-Lisa säljer 3 500 pizzor per månad under vinterhalvåret och 4 500 pizzor per månad under sommarhalvåret.

a Hur stor är säkerhetsmarginalen under vinterhalvåret?

b Hur stor är säkerhetsmarginalen under sommarhalvåret?

Övning 9 Resultatdiagram

Visa nollpunkten och säkerhetsmarginalen för Pedro och Tuva-Lisa i ett resultatdiagram.



Övning 10 Pålägg och marginal **E C**

Räkna ut pålägg och marginal för följande fem produkter:

- a** En bal med 40 rullar mjukt toalettpapper. Produktionskostnad 60 kronor, försäljningspris 100 kronor.

- b** Ett batteri till en elcykel. Produktionskostnad 500 kronor, försäljningspris 1 000 kronor.

- c** Ett träningsredskap. Produktionskostnad 400 kronor, försäljningspris 1 600 kronor.

- d** Ett kilo gul lök importerad från Åland. Produktionskostnad 4 kronor, försäljningspris 10 kronor.

e En hårklippning. Produktionskostnad 430 kronor, försäljningspris 480 kronor.

--

f En gitarr. Produktionskostnad 1 200 kronor, försäljningspris 4 800 kronor.

--

g En tandemcykel. Produktionskostnad 2 250 kronor, försäljningspris 4 000 kronor.

--

Kapitel 11

Budgetering

Övning 1 Familjebudget

- a** Gör en budget för en familj med två vuxna och ett barn. Använd gärna ett kalkylprogram för din uppställning. Här nedan finns ett förslag på hur det kan se ut. Lägg gärna till fler inkomster och utgifter som du tror att familjen kan ha.

Budget	Månad	Utfall	Avvikelse
INKOMSTER			
Lön, förälder 1			
Lön, förälder 2			
Barnbidrag			
Övriga inkomster			
Summa inkomster			
UTGIFTER			
Mat			
Resor			
Nöjen			
Transporter			
Prenumerationer			
Mobilabonnemang			
Kläder			
Sport			
Annat			
Summa utgifter			
Överskott/underskott			

- b** Vad skulle kunna ingå i övriga inkomster?

- c Ge några förslag på hur ett underskott kan hanteras.

Övning 2 Budgeten i din kommun

Många offentliga verksamheter budgeterar för nollresultat. Enligt kommunallagen måste kommuners ekonomi vara i balans, även om under- och överskott accepteras vissa år. Din uppgift är att ta reda på mer om budgeten i din kommun. Vill du kan du välja en annan kommun i stället. Besök kommunens webbplats och leta fram budgeten. Ta reda på:

- a Hur stora är de budgeterade inkomsterna?

- b Hur stora är de budgeterade utgifterna?

c Finns ett budgeterat överskott eller underskott? Vad ska det användas till?

Övning 3 Trädgårdsbutikens resultatbudget E

Basak och Timothy driver en trädgårdsbutik. De får den största delen av intäkterna från försäljning av blommor, buskar och andra trädgårdsprodukter, men de har också en viktig verksamhet som handlar om att anlägga trädgårdar. Inför nästa år har Basak och Timothy upprättat en resultatbudget.

Din uppgift är nu att räkna ut resultatet!

Resultatbudget (kr)	Helår
Försäljning, trädgårdsprodukter	4 400 000
Varukostnader	–3 160 000
Löner till medarbetare	–1 335 000
Försäljning, anläggning av trädgårdar inkl. material	1 100 000
Inköp, material för anläggning av trädgårdar	–340 000
Resultat	

Övning 4 Studentcaféets resultat E

Marlen och Mana driver ett studentcafé, M&M i Gävle. Här sitter studenter gärna och länge och fikar eller äter. I stället för att hålla riktigt låga priser har caféet en rymlig lokal så att studenter kan använda caféet för att studera. Caféet hyr dessutom ut cyklar, elskotrar, tält och verktyg. Tanken är att de ska bli ett viktigt nav i studenternas liv så att det är till M&M man går om man vill träffa kompisar, dricka kaffe, behöver verktyg för att montera en möbel eller förbereda sig för en weekend-resa genom att hyra ett tält.

Cyklar, elskotrar, verktyg och tält ägs inte av M&M utan det är två andra företag som upplåter produkterna. M&M får provisioner vid uthyrningen.

För att hålla nere lönekostnaderna har man främst studenter som arbetar i verksamheten.

Så här ser resultatbudgeten ut:

Resultatbudget (kr)	Helår
Försäljning, mat	1 950 000
Försäljning, kaffe och fika	850 000
Provisioner på uthyrning av cyklar och elskotrar	225 000
Provisioner på uthyrning av tält och verktyg	23 000
Summa intäkter	
Matinköp	–850 000
Löner till medarbetare	–920 000
Marknadsföring	–15 000
Hyra	–220 000
Summa kostnader	
Resultat	

a Hur stort är resultatet?

b Hur mycket skulle resultatet ha varit om de inte haft uthyrning, men samma kostnader för medarbetare?

c Vilken påverkan på resultatet har uthyrningen, det vill säga utan uthyrningen, hur skulle intäkter och kostnader påverkas?

Övning 5 Resultatbudget för språkakademin Discover the World **C A**

Kinga och Nishant driver en språkakademi i Luleå. I och med att det har kommit allt fler studenter, flyktingar och arbetskraft från andra länder ser de en affärsmöjlighet i att erbjuda en språkakademi, som både kan skapa socialt umgänge och bidra till förbättrade språkkunskaper.

Upplägget bygger på att man betalar för språklektioner och varje språklektion ger tillgång till två fria måltider (mat eller fika, valfritt). Språkakademins café har speciella tidpunkter och kvällar för olika språkgrupper, vilket har anpassats efter när språkkurserna går.

Kinga är budgetansvarig och har tagit fram en resultatbudget för nästa verksamhetsår.

Kinga räknar med intäkter på 6,1 miljoner kronor från språklektioner och 1,2 miljoner från försäljning i caféet. De har inga fastanställda lärare utan hyr in, vilket beräknas kosta 3,3 miljoner. Kinga och Nishant tar själva ut lön, kostnaden är 900 000 kronor. Hyran för alla lokaler är 80 000 kronor per månad. Försäkringar beräknas kosta 45 000 kronor, It- och telefonkostnader 24 000 kronor. Förutom 770 000 kronor för matinköp kostar köket 30 000 kronor i kvartalet med städning och hygienkontroll. De räknar dessutom med att lägga 77 000 kronor på administration, 42 000 kronor på marknadsföring och 12 000 kronor för bokföring och revision. Det senare kanske låter lite, men Kinga ska gå en kurs i januari kommande år som kostar 12 000 kronor och räknar därefter med att kunna sköta bokföringen på egen hand. När hon gått den kursen kommer hon endast att behöva hjälp med bokslutet. För övriga kostnader och oförutsedda utgifter har Kinga och Nishant satt av 50 000 kronor – de är själva oerfarna företagare, men har hört av andra att det ofta dyker upp oväntade kostnader när man är ny som företagare.

- a** Ställ upp en resultatbudget som visar budgeterade intäkter och kostnader. Gör din budget i Excel eller annat valfritt kalkylprogram. Hur mycket är det budgeterade resultatet?

- b** Är Kinga och Nishant optimistiska eller pessimistiska? Vad tycker du?

- c Hur skulle Kinga och Nishant kunna öka vinsten? Ge förslag.

Ökade intäkter	Minskade kostnader

Övning 6 Avvikelse – Utfall

Greta och Alice har just avslutat sina universitetsstudier och ska börja arbeta till hösten. Men inför sommaren har de fått ett uppdrag som de inte vill tacka nej till. De ska hjälpa ägaren till en lokal butik för ridutrustning som ligger i Snopptorp i Eskilstuna med att förstå varför ekonomin inte alls ser ut som när budgeten för första halvåret fastställdes, strax innan nyår.

Ägaren brinner för ridsport och är stadd i kassa. Idén med butiken är att det är viktigare att många rider än att ridbutiken går med vinst. Men nu har det gått åt fel håll med ekonomin, så ägaren kontakter Greta och Alice för att få hjälp, för så här kan det inte fortsätta.

Utfallet skiljer sig från budgeten enligt följande. Försäljningen går bättre än väntat, men varukostnaderna har ökat så marginalerna är mindre oavsett om den beräknas i kronor eller procent.

Resultatbudget	Budget	Utfall	Avvikelse
INTÄKTER			
Försäljning butik	5 200 000	5 700 000	
Försäljning webb	850 000	1 150 000	
Summa intäkter			
KOSTNADER			
Kostnad, inköpta varor för butik och webb	4 050 000	5 150 000	
Lönekostnader	600 000	690 000	
Försäkringar	25 000	25 000	
Lokalhyra	90 000	90 000	
Marknadsföring	50 000	50 000	
Bokföring och revision	30 000	30 000	
Övriga kostnader	25 000	45 000	
Summa kostnader			
Resultat före skatt			

Greta och Alice har snabbt, med de färdigheter de utvecklat under sina utbildningar i ekonomi, identifierat några tänkbara skäl till förändringarna:

- Inflationen är hög och det är brist på ridutrustning.
- Lönekostnaderna är 15 procent högre än i budgeten.
- Webbutiken är underutvecklad, att handla där känns, för att citera Alice, ”som att köpa en tågbiljett på 1990-talet”.

De bestämmer sig för att intervjua ägaren och får då följande information:

- Medarbetarna kan själva välja om de vill arbeta övertid, ägaren godkänner det alltid.
- Ägaren vill inte höja priserna eftersom det skulle kunna leda till att färre väljer att rida.
- Ägaren vill att kunderna ska komma till butiken och lägger därför ingen energi på webbshoppen.

a Räkna ut utfallet för intäkter och kostnader och fyll i tabellen ovan.

b Räkna ut avvikelserna och fyll i tabellen ovan.

c Hur mycket avviker resultatet från budgeten? Är skillnaden ”inom felmarginalen” eller oroväckande?

d Kommentera avvikelserna. Hur skulle resultatet kunna förbättras genom att öka intäkterna eller att minska kostnaderna?

Övning 7 Likviditetsbudget

Likviditetsbudget (kr)	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4
INBETALNINGAR				
Kundinbetalningar	8 050 500	8 062 500	7 762 500	9 062 500
Nytt banklån	10 000 000	0	0	0
Summa inbetalningar	18 050 500		7 762 500	
UTBETALNINGAR				
Varuinköp	-3 322 500	-3 007 500	-2 467 500	-2 327 000
Löner	-3 250 000	-3 005 000	-2 960 000	-2 990 000
Lokalkostnader	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
Administration	-110 000	-90 000	-90 000	-100 000
Marknadsföring	-110 000	-120 000	-80 000	-110 000
Övriga kostnader	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Ränta	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Amortering på lån	0	0	0	-1 000 000
Investering i ny miljöteknik	-20 000 000	0	0	0
Summa utbetalningar	-28 042 500			
Likvida medel (periodens början)	11 500 000			
Periodens kassaflöde				
Likvida medel (periodens slut)				

a Fyll i de tomma rutorna i likviditetsbudgeten

b Hur mycket pengar ska det enligt budgeten finnas i företaget i början av kvartal 1?

c Hur stort är det budgeterade kassaflödet, dvs. likviditetsöver-/underskottet för kvartal 2?

d Hur mycket likvida medel ska enligt budgeten finnas i slutet av kvartal 2?

e Hur mycket likvida medel ska det enligt budgeten finnas i företaget i slutet av kvartal 4?

Övning 8 Resultatbudget för telefonreparationsföretaget

Anita och Selma har startat ett företag som reparerar trasiga telefoner. Just i studentstaden Lund finns många studenter som ibland är lite slarviga med sina telefoner så de bedömer marknadspotentialen som god.

För att bedöma lönsamheten behöver Anita och Selma upprätta en resultatbudget för första verksamhetsåret.

Försäljning

200 telefonreparationer i månaden

Varje reparation kostar 700 kr

Fasta kostnader

Hyra 15 000 kr per månad

Telefon och webb/app 10 000 kr per år

Administration och redovisning 10 000 kr per år

Marknadsföring 5 000 kr per år

Varukostnad

Kostnad per inköpt skärm 325 kr

Förbrukningsmaterial och verktyg 25 kr per skärm

Medarbetarkostnad

De räknar med att ta ut en lön som med sociala avgifter blir 28 000 kr var.

a Räkna ut täckningsbidraget per såld telefonreparation.

b Räkna ut det totala täckningsbidraget.

c Upprätta en resultatbudget för hela första året.

Resultatbudget (kr)	Helår
Intäkter	
Intäkter från försäljning av reparationer	
Summa intäkter	
KOSTNADER	
Hyra	
Telefon och webb/app	
Administration och redovisning	
Marknadsföring	
Inköp av skärmar	
Inköp av förbrukningsmaterial och verktyg	
Lön två personer inkl. sociala avgifter	
Summa kostnader	
Resultat	

d Kommentera utfallet för resultatbudgeten.

Kapitel 12

Finansiering

Övning 1 Beräkna kapitalbehovet

Smilla och Jorge har just avslutat gymnasiet och tagit studenten. Under hösten har de läst juridisk översiktskurs vid universitetet och det fångar deras intresse. De bestämmer sig för att starta ett företag som förmedlar enklare juridisk rådgivning mellan juridikstudenter och konsumenter. Det kan gälla frågor kring överenskommelser med hantverkare och företag kring badrumsrenoveringar, parkeringsavgifter, bodelningar, avtal för lägenhetsuthyrning och arv samt reklamation av köpta varor. Många konsumenter tvekar att vända sig till advokatbyråer på grund av kostnaden, och de allra enklaste frågorna får konsumenter hjälp med enkelt genom bland annat Konsumentverkets utmärkta sida *Hallå Konsument!* samt utslag från Allmänna Reklamationsnämnden (ARN).

Affärsidén är alltså att erbjuda enklare juridiska tjänster åt konsumenter. För att beräkna kostnaden har de tagit fram en mall där olika typer av hjälp bedöms efter en timtaxa, till exempel upprätta hyresavtal en timma, överklaga parkeringsavgift 30 minuter.

De räknar med att sälja 1 000 timmar första halvåret, köparna betalar 800 kronor per timma och juridikstudenterna får 300 kronor per timma. De lockar studenterna med att betala inom 24 timmar när uppdrag är slutförda.

För att komma i gång behöver de 20 000 kronor för att inreda ett kontor, 50 000 kronor för att köpa in datorer och kringutrustning, 10 000 kronor för att upprätta en webbsida samt 30 000 kronor för marknadsföring. De behöver också 30 000 kronor för att klara likviditeten i början i och med att de betalar juridikstudenterna direkt och ger köparna 30 dagar för att betala.

Smilla har sparat ihop 25 000 kronor, Jorge 20 000 kronor. Båda har dessutom lyckats låna 15 000 kronor av syskon och släktingar.

Dessutom får de ett lån från Almi på 50 000 kronor.

a Vad tror du om affärsidén?

b Hur stort är kapitalbehovet?

För att komma i gång behöver Smilla och Jorge kapital enligt följande:

Kontorsinredning	_____	kr
Dator och kringutrustning	_____	kr
Upprätta en webbsida	_____	kr
Marknadsföring	_____	kr
Likviditetsreserv	_____	kr
Summa kapitalbehov	_____	kr
Tillgängligt kapital		
Smilla	_____	kr
Jorge	_____	kr
Smillas syskon och släktingar	_____	kr
Jorges syskon och släktingar	_____	kr
Lån Almi	_____	kr
Summa tillgängligt kapital	_____	kr
Kapital som saknas	_____	kr

c Hur mycket behöver de låna av en bank?

d Vad tror du banken ger för svar?

e Ge några förslag på hur de kan minska kapitalbehovet.

Övning 2 Räkna ränta I

Måns och Filip behöver låna två miljoner kronor för att starta en firma som arbetar med fönsterputsning och trädgårdsskötsel. De behöver dels två bilar – en större och en mindre – och dels utrustning. Kostnaden för inköp ligger kring 1,8 miljoner kronor, men de behöver ha lite marginal eftersom det kan tillkomma kostnader för ytterligare utrustning.

Banken som de har lånat av tar ut 7 % ränta på lånet och amorteringstiden är tio år.

Visa hur mycket Måns och Filip behöver betala till banken varje år tills lånet är avbetalat.

År	Skuld före amortering	Amortering	Ränta	Att betala
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Övning 3 Räkna ränta II

Éléonor och Noémie driver ett hotell i franska Alperna. De behöver låna fem miljoner för att bygga ett nytt uppvärmningssystem. Det gamla håller på att gå sönder och de behöver göra investeringen inför kommande vinter. Senaste året har kundnöjdheten minskat och kostnaderna ökat på grund av problem med den befintliga anläggningen. Den är från 1974 och drivs med fossila bränslen.

Banken vill först ha 7,5 % ränta på lånet och menar att tio år är en rimlig amorteringstid. Éléonor och Noémie lyckas övertyga banken om att förlänga amorteringstiden till femton år med argumentet att den håller i minst 25 år och förbättrar hotellets ekonomi genom lägre drifts- och underhållskostnader. Banken ser detta som en miljöinvestering och de kommer överens om 6,5 % ränta.

- Upprätta en tabell och visa uträkningarna Tips! Gör din tabell i Excel eller annat valfritt kalkylprogram, på samma sätt som i övning 2. Kom i håg att du kan kopiera de formler (dvs de uträkningar) du matar in i de första cellerna.
- Hur mycket ska Éléonor och Noémie amortera på lånet varje år?

c Hur mycket ränta ska de betala efter första året?

d Hur mycket ränta ska de betala efter andra året?

e Hur mycket ränta ska de betala efter elfte året?
